

Szlak południowy - nie oznakowany (Stilo)

Łeba - Nowęcın - Przybrzeże - Sarbsk - Ulinia - Dymnica - Osetnik - Latarnia morska Stilo,
ok, 17,0 km

Wycieczkę rozpoczynamy na ul.Kościuszki, obok budynku poczty. Ul.Pocztową idziemy w kierunku wsch., początkowo wśród zabudowań, a następnie polną drogą wzdłuż Kanału Chełst. Po dojściu do drugiego z kolei mostu na kanale, skręcamy w prawo, idąc wzdłuż ogrodzenia Ośr.Wczas. „Milicz”. Następnie przechodzimy przez mostek na kanale melioracyjnym i idziemy drogą gruntową na skraju lasu oddzielającego z lewej strony trudno dostępny brzeg Jez. Sarbsko.

Sarbsko - jezioro przymorskie (zalewowe), znajduje się na wys.0,3 m; pow.651,7ha; dług.6,6 km; szer.1,2 km; głęb. do 3,2 m (występuje tu zjawisko kryptodepresji). Linia brzegowa jest słabo rozwinięta: brzeg pdn.-niski, płn.-wysoki (wydmy do 22 m), zalesiony. Przez Sarbsko przepływa Chełst, wpadający do rz.Łeby w kanale portowym m. Łeby.

Mijamy las mieszany na bagiennym podłożu, typowy dla pdn. brzegów jezior zalewowych. Obok sosny zwyczajnej spotyka się tu brzozę, olchę szarą, wierzbę szarą i kruszynę pospolitą. W runie występują: paproć, malina, bażyna, wrzosiec bagienny. Zwracają uwagę dorodne dęby, rosnące przy drodze.

Dochodząc do wsi Nowęcın (2,5 km), z prawej strony mijamy ośrodki campingowe, za którym skręcamy w prawo, aby dojść do dworu, widocznego z lewej strony, na przedłużeniu asfaltowej szosy, prowadzącej z Łeby.

Wieś Nowęcın od pocz. XIV w. stanowiła własność rodu Wejherów. W 1497 r., po ogromnej powodzi, która uszkodziła dwór Wejherów w Łebie, z materiału uzyskanego po rozbiórce, na pdn.-zach. brzegu jez. Sarbsko Mikołaj Wejher wzniósł nowy zameczek obronny w stylu gotyckim. Zamek był dwukrotnie przebudowywany. W XVI w. Ernest Wejher, wybitny dowódca obrony polskiego wybrzeża za Stefana Batorego, do gotyckiej części gmachu z kaplicą Jerozolimską, dobudował partię renesansową. W pocz. XX w. zamek rozbudowano o nowe skrzydło i wieżę.

Obok dworu stoi kaplica grobowa z ok. poł. XIX w. W parku rosną dwa stare buki. Zachowały się ślady umocnień obronnych w postaci wałów i fosy, wykopanej w XV lub XVI w. Obecnie w zamczku znajduje się ośrodek wczasowy i restauracja.

Z wieży zamczku, niekiedy udostępnianej turystom, rozciąga się wspaniały widok na jezioro i Mierzę Sarbską.

W zabudowaniach dawnego majątku, do niedawna PGR-u, znajdują się stajnie ośrodka jeździeckiego, oferującego naukę jazdy i przejażdżki konne.

Z dziedzińca dworu kierujemy się na płn., gdzie w odległości 70 m, na krańcu parku wychodzimy na niewielką plażę z uroczym molo. Skręcamy w prawo i polną drogą, niekiedy ścieżką, wędrujemy wzdłuż brzegów jeziora lub skrajem lasu. Wody jeziora zalegają tu niewiele poniżej płaskich obrzeży, bagnistych i torfiastych.

Wykształcił się tu dość szeroki pas szuwarów oczeretowo-trzcinowych, lecz miejscami brzeg jest dostępny, szczególnie tam, gdzie wzdłuż niego wykopano suche rowy. Po przejściu ok. 1,5 km mijamy mostek na kanale melioracyjnym i wchodzimy do lasu, w którym wędrujemy ok. 1,0 km i ponownie

wychodzimy na brzeg jeziora, który staje się coraz bardziej dostępny i odsłania malownicze krajobrazy. Sporo tu ptactwa wodnego, można spotkać perkoza dwuczubego i łąbiedzia niemego. Po pewnym czasie, z prawej strony pojawiają się zabudowania kolonii Przybrzeże (ok. 7,0 km). W sezonie letnim jej bliskość sygnalizują pojawiające się na wodach jeziora deski amatorów windsurfingu, mających swój ośrodek w pobliskich zabudowaniach pogospodarskich. Skręcamy na pdn. i wiejską drogą, skrajem lasu, następnie przez łąki zmierzamy do wsi Sarbsk (8,5 km). Po drodze zauważamy fragmenty wielkiego rozbitego głazu narzutowego. Pierwsze wzmianki o wsi Sarbsk pochodzą z ok. 1400 r. Plan wsi ulicowy. Mijamy zabudowania po b. PGR-ze, b.dwór, stodołę z poi. XIX w., trzyklepiskową, ryglową, wypełnioną cegłą. We wsi spotykamy też resztki tradycyjnego budownictwa ryglowego, wypełnionego gliną, na przykład dom nr 15.

W Sarbsku wychodzimy na szosę asfaltową, biegnącą od szosy Lębork-Łeba i skręcamy w lewo, w kierunku wsi Uinia. Początkowo wędrujemy wśród pól (200 m), następnie lasem z polanami, porośniętymi żarnowcem i wrzosami. Niekiedy z lewej strony szosy, biegnącej zboczami wzgórz, odsłania się wspaniały widok na leżące w odległości 3,5 km wydmy i morze. Dochodząc do wsi Uinia (11,0 km), zwracamy uwagę na dużą grupę okazałych buków. Pierwsza wzmianka o wsi pochodzi z 1437 r. Wieś zbudowana na planie wielodroźnicy. W odległości 100 m na lewo od szosy znajdują się zabudowania b.PGR, a przede wszystkim dobrze utrzymany pałac, w którym obecnie mieści się Ośrodek Kolonijno-Wczasowy Petrochemii Płock S. A. z polem namiotowym (patrz okładka, str.IV). W otaczającym go parku piękny starodrzew: dęby, lipy, jodły, buki. We wsi znajduje się dom ryglowy, wypełniony gliną (nr 6). Z Ulini prowadzi droga, początkowo lokalna, potem leśna w kier. pñ., łącząca wieś z plażą morską (ok. 3,8 km) oraz z trasą szlaku północnego wycieczki pieszej (II) z Łeby do Latarni morskiej Stilo (ok. 3,2 km).

Za pałacem skręcamy w prawo i wiejską drogą w kier. wsch., początkowo wśród łąk, następnie lasem, wędrujemy do wsi Sasino. Po drodze mijamy wieś Dymnica w odl. 250 m i wieś Zielonka w odl. 400 m. Za pierwszymi zabudowaniami wsi Sasino (14,0 km), nie dochodząc do jej centrum, skręcamy w lewo i idziemy drogą lokalną asfaltową, prowadzącą do wsi Osetnik. Pierwsza wzmianka o wsi Sasino pochodzi z 1437 r. Zbudowana na planie wielodroźnicy, zachowała kilka starych budynków ryglowych, wypełnionych gliną lub cegłą. Dom nr 17 ma klasycyzujące drzwi wejściowe.

Wędrując opadającą w kier. pñ. drogą asfaltową, mijamy rezerwat przyrody „Choczewskie Cisy”, opow. 9,19 ha. Obejmuje on mały fragment lasu świeżego z bukiem i olchą. W podszyciu występuje kruszyna, leszczyna, jarzębina i trzmielina europejska, a w runie - szczawik zajęczy, bluszcz pospolity, hiskownik różowy, widłak jałowcowaty, wawrzynek wilczełyko, bagno zwyczajne. Wśród drzew zwracają uwagę cisy, przeważnie odroślowe oraz podrosty i nalot cisów. Okazałe cisy, rosnące w rezerwacie, wycięte zostały w czasie II wojny światowej i pozostały tylko pnie. Interesującym zjawiskiem w rezerwacie jest odnawianie się cisa, czego nie da się obserwować w największym skupieniu cisów w Borach Tucholskich.

Po wyjściu z lasu przekraczamy most na kanale melioracyjnym, 150 m dalej ponownie mijamy most na Kanale Chełst, znajdując się we wsi Osetnik (16,3 km).

Na tablicy nazwa miejscowości - Stilo. Skręcamy w lewo, a 100 m dalej w prawo i idziemy ok. 800 m leśną drogą w kier. pñ. Dochodzimy do Latarni morskiej Stilo (17,0 km), położonej na najwyższej wydmy w okolicy - 45 m n.p.m., ok.1 km od linii brzegowej.

Na miejscu dzisiejszej Latarni morskiej Stilo, dawniej znajdowała się drewniana stawa. Miała kształt smukłej ciętej, ośmiokątnej piramidy o wysokości 22,5 m, pomalowanej w biało-czerwone pasy. Wieża latarni została zbudowana w latach 1904-1906. W przekroju poziomym wieża jest szesnastokątna, jej największa szerokość w podstawie wynosi 7,3 m i zmniejsza się stopniowo ku górze. Całkowita wysokość 10-piętrowej wieży wynosi 33,4 m. Zasadniczą konstrukcję budowli stanowi 16 skręcanych

ze sobą za pomocą śrub stalowych tubingów o wys. 950 mm i szer. ścianek 20 mm. Styki dwóch elementów uszczelnione są ołowiem. Od wewnątrz wieża jest wyłożona grubym korkiem. Płaszczyzna ogniskowa latarni Stilo znajduje się na wys. 75 m, a światło jest widoczne w odległości 23 Mm. Po II wojnie światowej latarnię uruchomiono w kwietniu 1946 r.

Powrót do Łeby:

1. pieszo do wsi Sasino, aut. PKS do przystanku Ulinia skrz., aut. PKS do Łeby. 2. szlakiem północnym wycieczki pieszej (II) Łeba-Latarnia morska Stilo, ok. 13 km (opis na str.25).

From:

<http://wiki.leba.eu/> - **Wiki Łeba**

Permanent link:

http://wiki.leba.eu/turystyka/stilo_szlak_poludniowy

Last update: **2007/12/22 18:44**

